

лібералізації. Незважаючи на те, що в цілому міжнародна фінансова інтеграція та лібералізація руху капіталу асоціюється із зростанням ВВП, у дослідженні, яким було охоплено 57 країн за період 20-25 років, ця теза не отримала емпіричного підтвердження [6]. Фінансова глобалізація та лібералізація дедалі частіше розглядаються одними із причин виникнення фінансових криз [7, с. 33]. За відсутності розвиненого фінансового сектора, адекватного механізму нагляду та регулювання, слабкого захисту прав інвесторів, низької якості корпоративного управління, транспарентності обліку та звітності, а також нестабільності світового фінансового середовища, фінансова лібералізація не чинить позитивного впливу на розвиток економіки країни, а натомість підвищує її вразливість до фінансових криз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Minsky H. *The Financial Instability Hypothesis* / *The Jerome Levy Economics Institute of Bard College Working Paper*. 1992. № 74. 10 p.
2. Левина И. Г. *О двойственной природе финансового сектора* / *Вестник Московского университета. Серия 6. Экономика*. 2007. № 2. С. 54–69.
3. Луцишин З. О. *Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації* : [монографія]. К. : Видавничий центр "Друк", 2002. 320 с.
4. Сорос Д. *Открытое общество. Реформируя глобальный капитализм: пер. с англ.* / М. : Некоммерческий фонд поддержки культуры, образования и новых информационных технологий, 2001. 458 с.
5. Доклад Стиглица. *О реформе международной финансовой системы: уроки глобального кризиса. Доклад комиссии финансовых экспертов ООН* / [Пер. с англ. Ю. М. Юмашева]. М. : *Международ. отношения*. 2010. 328 с.
6. Edison H. *International Financial Integration and Economic Growth* / *NBER Working Paper*. 2002. № 9164. 40 p.
7. Ковалёв В. В., Красавина Л. Н. *Проблемы предупреждения кризисов на финансовом рынке* : [монография]. М. *Финансы и статистика*, 2008. 184 с.

Капушак Оксана Михайлівна, магістрантка,
Вакун Оксана Володимирівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів

РЕЗЕРВНИЙ КАПІТАЛ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ КАТЕГОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ОБЛІКУ

В разі настання страхового випадку не всі витрати підприємства покриваються за рахунок страхового відшкодування. Існує також частина витрат, яка не покривається страховим відшкодуванням. За таких умов суб'єкт господарювання повинен якнайшвидше знайти можливості відновлення своїх активів та нормального функціонування використовуючи внутрішнє страхування. Для таких потреб на підприємстві необхідно створювати внутрішній страховий фонд в межах резервного капіталу.

Деякі економісти замість поняття «капітал» вживають поняття «фонди». Обидві категорії мають право на існування, тим більше, що вони не є тотожними.

Слід зазначити, що не кожний капітал набуває форми фондів. Деякі економісти до поняття «капітал» включають не тільки матеріальні предмети, а й нематеріальні елементи, такі як людські здібності, освіту. Іноді капітал пов'язують лише з грошовою формою існування, з сумою грошей.

Капітал підприємства за джерелами формування поділяється на власний та позиковий (рис. 1).

Рис. 1. Структура капіталу підприємства

Що стосується резервного капіталу, то досить часто у широкому розумінні до нього відносять усі ті складові власного та залученого капіталу підприємства, які призначені для покриття можливих у майбутньому непередбачених збитків і втрат. Проте вважаємо, що з резервним капіталом слід ідентифікувати той капітал, що формується за рахунок відрахувань із чистого прибутку та відображений за статтею балансу «Резервний капітал».

На нашу думку, сьогодні законодавче регулювання порядку створення та визначення резервного капіталу досить умовно відображає суму необхідних резервів для покриття збитків та непередбачуваних витрат, оскільки не враховує ні внутрішніх, ні зовнішніх чинників. До внутрішніх факторів ми зараховуємо специфіку ведення діяльності підприємств різних масштабів, галузей економіки, форм власності тощо, а до зовнішніх – соціально-економічні умови, рівень розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та ін. На рівні підприємств, як свідчить аналіз вітчизняної практики, капітал розподіляється згідно з потребами у фінансуванні конкретних проектів, а не згідно зі стратегією довгострокового розвитку компанії.

Отже, резервний капітал – це своєрідний результат перерозподілу нерозподіленого прибутку в складі власного капіталу підприємства. Цей перерозподіл є дуже важливим для успішного функціонування підприємства, оскільки прибуток звітного періоду може бути повністю виплачений у вигляді дивідендів та не залишити коштів на розвиток або розширення діяльності підприємства, а також можливого покриття майбутніх збитків, а створений і накопичений резервний капітал захистить підприємство від банкрутства в умовах економічної кризи та спаду виробництва чи реалізації продукції.